Voorstel aan de raad

Nummer: 26.089

Portefeuille:	A. Messelink-Dijkstra
Programma:	7 Volksgezondheid en milieu
Taakveld:	7.1 Volksgezondheid

Onderwerp: Vaststelling gemeentelijke nota gezondheidsbeleid 2026-2029 Lelystad Vitaal

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de gemeentelijke nota gezondheidsbeleid 2026-2029 Lelystad Vitaal en de hoofdopgaven voor de komende periode vast te stellen:'
    a. Meer bewustzijn creëren voor de achterliggende problemen die een gezonde leefstijl in de weg zitten.
    b. Zorg voor alle leeftijdsgroepen in een doorgaande lijn van –9 maanden tot 100+ jaar in het aanbod voor gezondheidsbevordering.
    c. Het bevorderen van de onderlinge samenhang bij bestaande netwerken/programma's

1.1 De onderstaande lokale strategische opgaven vast te stellen
    a. Een doorgaande lijn -9 maanden tot 100+ op de thema's mentale gezondheid, voeding, bewegen en verslavingszorg
    b. Verkleinen gezondheidsverschillen en bevorderen gezonde leefomgeving

Urgentie Raad

Geen urgentie: Er is geen datum waarvoor dit besloten moet zijn door de raad. Voorstel kan in reguliere procedure.

Voorgaande besluitvorming

Op 28 april 2020 heeft de gemeenteraad de gemeentelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 vastgesteld.

In dezelfde raadsvergadering heeft de raad de motie preventie-en handhavingsplan drugs aangenomen. Deze motie roept op om in navolging van het preventie-en handhavingsplan alcohol een soortgelijk plan rondom drugsgebruik op te stellen.

Inleiding

De Wet publieke gezondheid (Wpg) verplicht elke gemeente om per periode van vier jaar een lokale gezondheidsnota vast te stellen. Op 13 december 2025 is de Landelijke nota gezondheidsbeleid 2025-2028 *Samenwerken aan gezondheid* gepubliceerd. Deze nota vormt een richtinggevend kader voor lokaal beleid. Gemeenten moeten de lokale nota binnen twee jaar na publicatie van de landelijke nota vaststellen.

Richtinggevend zijn de wettelijke verplichtingen uit de WPG de uitgangspunten van de Maatschappelijke Agenda (MAG), relevante onderdelen uit het raadsakkoord, de transformatieopgave vanuit IZA, GALA en AZWA, en het landelijke beleidskader *Samen werken aan gezondheid* 2025-2028.

De vorige gemeentelijke gezondheidsnota *Samen Gezond Lelystad* heeft de afgelopen jaren gediend als richtinggevend beleidskader op het gebied van gezondheid in Lelystad. Gemeenten zijn verplicht een preventie- en handhavingsplan alcohol als bijlage op te nemen in de gezondheidsnota. Tevens heeft de raad op 28 april 2020 besloten dat, in navolging van dit preventie- en handhavingsplan, er ook een preventie- en handhavingsplan drugs in het gezondheidsbeleid opgenomen dient te worden.

Gezondheid is een domeinoverstijgend onderwerp dat vraagt om een brede blik. De gemeente is zich ervan bewust dat het meer is dan 'niet ziek zijn'. Gezondheid gaat ook over je gezond voelen, veerkracht hebben, meedoen in de maatschappij, betekenisvol werk en of andere activiteiten én over de omgeving waarin iemand leeft. Op 28 maart 2023 heeft de gemeenteraad de Maatschappelijke Agenda (MAG) vastgesteld, waarin de leefwereld van de inwoners als vertrekpunt voor beleid wordt genomen. De gemeente Lelystad kiest er daarom voor om de nieuwe gemeentelijke gezondheidsnota 2026-2029 *Lelystad Vitaal* te plaatsen vanuit het vertrekpunt van de MAG.

Lelystad Vitaal is een actualisatie van de kaders uit de vorige gezondheidsnota. Het betreft niet het vormgeven van nieuw beleid, maar een bijstelling van bestaande kaders in de huidige gemeentelijke en landelijke context.

Argumenten

Herhaling beslispunt

1. De raad voor te stellen kennis te nemen van de gemeentelijke nota gezondheidsbeleid 2026-2029 Lelystad Vitaal en de hoofdopgaven voor de komende periode vast te stellen:
   a. Meer bewustzijn creëren voor de achterliggende problemen die een gezonde leefstijl in de weg zitten.
   b. Zorg voor alle leeftijdsgroepen in een doorgaande lijn van –9 maanden tot 100+ jaar in het aanbod voor gezondheidsbevordering.
   c. Het bevorderen van de onderlinge samenhang bij bestaande netwerken/programma's

1.a. Lelystad scoort op verschillende gezondheidsaspecten minder gunstig dan het landelijke gemiddelde

Op verschillende gezondheidsaspecten (levensverwachtingen, langdurig aandoeningen) scoort Lelystad minder goed dan het landelijk gemiddelde. Ook verschillende omstandigheden die van invloed zijn op je gezondheid, zoals schulden en een laag inkomen, komen in Lelystad vaker voor. De gezondheidsnota richt zich daarom op een samenhangende aanpak; aandacht voor achterliggende problemen, *samenhang creëren en borgen bij bestaande* netwerken en programma's, het faciliteren van gezondheid voor alle leeftijden; -9 maanden tot 100+ jaar.

1.b. *Een doorgaande lijn is noodzakelijk omdat gezondheidsopgaven in alle levensfasen voorkomen*

Gezondheid is belangrijk voor alle leeftijden, maar de gezondheidsbehoefte veranderd naarmate iemand ouder wordt. Door in te zetten op een doorlopende levenslijn (-9 maanden tot 100+) wordt gezorgd voor continuïteit in preventie en ondersteuning, passend bij de demografische ontwikkelingen en de verwachte vergrijzing.

1.c *Het versterken van de onderlinge samenhang bij bestaande programma's/netwerken vermindert versnippering en draagt bij aan samenhangend beleid dat aansluit bij de ambities zoals beschreven in de Maatschappelijke Agenda.*

Met de Maatschappelijke Agenda heeft de gemeente een beweging ingezet waarin de leefwereld van de inwoners als vertrekpunt wordt genomen voor beleid. Dit vraagt om samenhang in beleid en uitvoering.

1.1 De lokale uitgangspunten zijn:

a. Een doorgaande lijn -9 maanden tot 100+ op de thema's mentale gezondheid, voeding, bewegen en verslavingszorg
b. Verkleinen gezondheidsverschillen en bevorderen gezonde leefomgeving

1.a.1. We zetten stappen richting een volledig netwerk van aanbieders dat alle leeftijden bereikt en ondersteuning biedt op diverse leefgebieden

Deze thema's betreffen een bundeling van onderwerpen waar we via het GALA op in hebben gezet. Voor elke leeftijdsgroep zetten we op het thema anders in. Er zijn sterke netwerken nodig

om een gezonde leefstijl bij meer inwoners te stimuleren en hen met gezondheidsvragen naar passende interventies te leiden. Deze netwerken sluiten zoveel mogelijk aan op bestaande verbanden en initiatieven. Hierdoor wordt verbinding niet alleen aangejaagd, maar ook duurzaam geborgd.

1.b.1 Deze thema's vallen over leeftijdsgroepen heen en vragen om een bredere benadering
Beide thema's uiten zich in alle levensfasen en hangen samen met tal van onderliggende factoren die iemands gezondheid kunnen beïnvloeden. Deze onderliggende oorzaken zijn complex en liggen grotendeels buiten het gezondheidsdomein. Deze thema's vragen daarom om een bredere benadering. Wij werken gemeentebreed, maar geven extra aandacht waar dat wenselijk is. Daarbij sluiten we aan op het programma *Samen Lelystad Oost.*

Kanttekeningen

Geen

Financiën

Het gezondheidsbeleid zal worden uitgevoerd binnen de financiële kaders die de raad heeft meegegeven.

Vervolg

Bij positieve besluitvorming wordt uitvoering gegeven aan de gemeentelijke nota gezondheidsbeleid 2026-2029 Lelystad Vitaal

Bijlagen

Gemeentelijke nota gezondheidsbeleid 2026-2029 Lelystad Vitaal

Lelystad, 20 januari 2026

Het college van de gemeente Lelystad,

de gemeentesecretaris,
C.J.M. Swart
**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*